

- [XXX]

Frederiksborggade 15
1360 København K

Besøgsadresse:
Linnésgade 18, 3. sal
1361 København K

Tlf. 3395 5785
Fax 3395 5799

www.ekn.dk
ekn@ekn.dk

Anonymiseret

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Afgørelse – klage over pålæg om tilslutnings- og forblivelsespligt

Sammensluttede Danske Energiforbrugere ved formand Boe Carslund-Sørensen har på vegne af et antal grundejere klaget over Randers Kommunes afgørelse af 9. juli 2013. En del af grundejerne har desuden indgivet supplerende klager over samme afgørelse (herefter samlet benævnt klagerne). Ved afgørelsen pålagde Randers Kommune klagerne ejendomme tilslutningspligt både for ny og eksisterende bebyggelse, ligesom der blev pålagt allerede tilsluttede ejendomme forblivelsespligt til Uggelhuse-Langkastrup Kraftvarmeværk a.m.b.a. (herefter værket).

Energiklagenævnets afgørelse

Energiklagenævnet stadfæster Randers Kommunes afgørelser af 9. juli 2013 om godkendelse af projektforslag for tilslutnings- og forblivelsespligt samt pålæg af tilslutningspligt for så vidt angår ny bebyggelse. Energiklagenævnet ophæver Randers Kommunes afgørelser af 9. juli 2013 for så vidt angår pålæg om tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse og forblivelsespligt, og sagerne hjemvises til fornyet behandling med henblik på, at pålægget over for de enkelte ejendomme ejere præciseres, herunder at kommunen tager stilling til eventuel fritagelse for den enkelte ejendom efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15.

Sagens baggrund og en nærmere begrundelse for Energiklagenævnets afgørelse fremgår nedenfor.

Klagere omfattet af klagen

Klagen omfatter følgende ejendomme:

- [XXX] (j.nr. 1021-13-105)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-137)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-138)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-107)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-99)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-110)

- [XXX] (j.nr. 1021-13-139)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-140)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-141)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-142)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-143)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-144)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-145)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-146)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-147)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-148)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-149)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-225)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-142)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-150)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-226)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-151)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-97)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-152)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-153)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-154)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-155)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-162)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-156)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-157)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-158)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-159)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-160)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-99)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-61)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-107)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-103)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-162)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-163)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-164)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-165)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-166)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-166)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-227)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-95)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-95)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-228)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-168)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-92)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-169)

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 2 af 33

- [XXX] (j.nr. 1021-13-162)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-228)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-170)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-171)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-172)

Af ovennævnte ejendomme har følgende grundejere indgivet supplerende klager til den samlede klage fra Sammensluttede Danske Energiforbrugere ved formand Boe Carslund-Sørensen:

- [XXX] (j.nr. 1021-13-107)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-99)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-110)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-97)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-99)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-107)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-103)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-95)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-95)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-92)

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 3 af 33

Sagerne behandles og afgøres samlet i denne afgørelse.

Sagens baggrund

Randers Kommune godkendte den 17. juni 2013 projektforslaget om tilslutningspligt til værket. Projektforslaget omfattede tilslutningspligt for eksisterende samt ny bebyggelse og forblivelsespligt for allerede tilsluttet bebyggelse. Projektforslaget var forinden blevet sendt i høring hos de 254 berørte grundejere, hvoraf 193 allerede var tilsluttet værket. Kommunen har tidligere pålagt forblivelsespligt til værket, og dette er gældende for 176 af de ejendomme, som allerede er tilsluttet værket. Af høringsbrevet fremgik vejledning om, at ejendommen kunne fritages fra tilslutnings- og forblivelsespligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens¹ § 15, og om mulighederne for dispensation, jf. § 17.

Randers Kommune traf herefter de påklagede afgørelser, der er enslydende for alle klagere. Et eksempel på afgørelse vedlægges som bilag 1 til denne afgørelse.

Den påklagede afgørelse

Af Randers Kommunes afgørelse af 9. juli 2013 fremgår bl.a. følgende:

¹ Bekendtgørelse nr. 691 af 21. juni 2011 om tilslutning m.v. til kollektive varmeforsyningsanlæg med senere ændringer.

”[...]

Pålæg om tilslutnings- og forblivelsespligt til Uggelhuse-Langkastrup Kraftvarmeværk a.m.b.a.

Byrådet har på sit møde den 17. juni 2013 godkendt projektforslag om tilslutnings- og forblivelsespligt til Uggelhuse-Langkastrup Kraftvarmeværk a.m.b.a. Beslutningen gælder for alle ejendomme der ligger i det eksisterende afgrænsede forsyningsområde, og således gælder beslutningen også for ejendommen [Adresse, matr. nr.].

Ejendomme, der allerede er tilsluttet fjernvarme, skal forblive tilsluttet. Ejendomme, der ikke er tilsluttet, skal tilsluttes med en frist på 9 år, med mindre ejendommen er fritaget, eller ejer er berettiget til dispensation, når beslutningen træder i kraft. Fritaget er fx ejendomme, der kun har elvarme, og ikke noget vandbåret varmesystem samt ejendomme, der har godkendt træfyr, varmepumper m.m. Du kan se mere under afsnittet om fritagelse. Ny bebyggelse er pålagt tilslutningspligt. Ejendomme, der allerede er omfattet af forblivelsespligt, er alene omfattet af tilslutningspligt for ny bebyggelse.

Projektforslaget har været i høring i 19. marts til den 19. april 2013 hos ejere af 254 ejendomme, hvoraf 193 er tilsluttet fjernvarme. Under den afsluttende vurdering af projektforslaget har Byrådet inddraget de 46 høringssvar, bemærkninger m.v., der er modtaget til projektforslaget i høringsperioden.

Begrundelse for afgørelse

For at undgå en situation, hvor det er uvist hvor mange forbrugere, der forbliver tilsluttet, har Randers Kommune udarbejdet projektforslaget om tilslutnings- og forblivelsespligt. Projektet skal medvirke til at sikre det fornødne økonomiske råderum for en fremtidig planlægning og investeringer i fx vedvarende energi. En øget tilslutning til fjernvarmeværket er med til at give et mere stabilt økonomisk grundlag for værket og derved medvirkende til, at der kan opnås lavere varmepriser.

Ved beslutningen om at pålægge ejendommen tilslutnings- og forblivelsespligt er der endvidere lagt vægt på, at tilslutnings- og forblivelsespligt er en forudsætning for en eventuel fremtidig fusion med Verdo. En fusion kan bane vejen for ensartede varmepriser i hele Randers Kommune.

Byrådet i Randers Kommune har desuden vedtaget Klimaplan 2030, hvoraf det bl.a. fremgår, at varmeforsyningen udgør en stor post i kommunens samlede energiregnskab. Ændringer i varmeforsyningen er derfor et vigtigt redskab til at regulere energiforbrug og nå Klimaplanens mål for reduktion af CO₂-udledning.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 4 af 33

Udbygning af fjernvarme ved afvikling af individuel varmforsyning med fx oliefyr er et af de oplagte indsatsområder. Fjernvarmeværker kan anvende forskellige brændsler og energikilder (flis, biogas, sol, vind), og kan lagre fx vindmøllestrøm som varmt vand i perioder med meget vind. Fleksibiliteten bliver en vigtig parameter fremover, hvor det forventes at efterspørgslen på energiressourcer vil stige og forsyningssikkerheden fortsat vil være vigtig.

Randers Kommune har på baggrund af ovenstående udarbejdet et projektforslag om tilslutnings- og forblivelsespligt til Uggelhuse-Langkastrup Kraftvarmeværk a.m.b.a. for ejendomme beliggende indenfor varmeværkets forsyningsområde.

Afgørelsen om godkendelse af projektforslaget er truffet med hjemmel i varmforsyningsloven §§ 11 og 12 og bekendtgørelse nr. 690 af 21. juni 2011 om tilslutning m.v. til kollektive varmforsyningsanlæg § 2.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 5 af 33

Retsvirkninger af forblivelsespligt

1. En ejendom, der allerede er tilsluttet fjernvarmenettet, skal forblive tilsluttet og ejer har pligt til at betale de faste årlige afgifter jf. bek. § 7, stk. 2. Der er dog ikke pligt til at aftage varmen.
2. En beslutning om forblivelsespligt får virkning fra det tidspunkt, hvor byrådet har truffet beslutning om forblivelsespligt jf. bek. § 11.

Retsvirkning af tilslutningspligt

1. Eksisterende bebyggelse skal tilsluttes inden for en frist på 9 år med mindre ejendommen er fritaget eller får dispensation. De 9 år regnes fra det tidspunkt, hvor byrådet har truffet beslutning om tilslutningspligt jf. bek. § 10. Dvs. eksisterende bebyggelse skal være tilsluttet senest d. 17. juni 2022.
2. Ny bebyggelse skal tilsluttes med det samme. Ejer har pligt til at betale tilslutningsafgift og faste årlige afgifter fra ibrugtagningstidspunktet, hvor ejendommen kan kræves tilsluttet fjernvarmenettet jf. bek. § 8. Ved 'ny bebyggelse' forstås i denne sammenhæng også væsentlige ændringer, moderniseringer eller ombygninger af eksisterende bebyggelse, hvorved der etableres et nyt selvstændigt opvarmningssystem. Ejer skal anmelde planlagte ændringer af opvarmningssystemet til Randers Kommune og Uggelhuse-Langkastrup Kraftvarmeværk a.m.b.a. – hvorefter ejendommen kan kræves tilsluttet kollektiv varmforsyning jf. bek. § 12.

Ejer af en ejendom, der er pålagt tilslutningspligt har pligt til at betale tilslutningsafgift og de faste årlige afgifter fra det tidspunkt, hvor ejendommen tilsluttes. Hvis du venter 9 år med tilslutningen, skal du først betale om 9 år.

For ejendomme, der allerede er pålagt en forblivelsespligt ved tidligere godkendte projekter gælder det, at disse alene er omfattet af beslutning om tilslutningspligt for ny bebyggelse.

Tilslutningspligten medfører ikke en pligt til at aftage fjernvarme eller til at indrette ejendommens anlæg til at kunne modtage forsyning af fjernvarme. Men tilslutningspligten indebærer, at der skal betales en tilslutningsafgift samt de faste årlige afgifter, som varmeværket har anmeldt til Energitilsynet. Disse afgifter skal betales, selv om der ikke aftages varme. Pligten til at betale disse afgifter indtræder samtidig med tilslutningspligtens ikrafttræden.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Eksisterende bebyggelser, der er fritaget fra tilslutnings – eller forblivelsespligt

Tilslutningspligt kan ikke pålægges følgende kategorier af eksisterende bebyggelse:

Side 6 af 33

1. Bygninger, hvor omstilling til kollektiv varmeforsyning på grund af nødvendige, større installations- eller bygningsmæssige ændringer efter byrådets skøn vil være uforholdsmæssig bekostelig, fx elopvarmede bygninger uden et vandbåret varmesystem.
2. Bygninger, der er indrettet med et vedvarende energianlæg, som eksempelvis solvarmeanlæg, varmepumpe, træ-, træpille- eller halmfyr, og hvor anlægget - eller anlæggene tilsammen – efter byrådets skøn har en kapacitet, som kan dække mere end halvdelen af bygningens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand. En fritagelse gælder i anlæggets levetid.
3. Bygninger, hvor overskudsvarme fra produktionsvirksomhed efter byrådets skøn dækker mere end halvdelen af bygningens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand.
4. Bygninger, der påtænkes nedrevet inden for en kortere årrække.
5. Bygninger, der ikke er beregnet til at være konstant opvarmet i fyringssæsonen.
6. Eksisterende lavenergibyggeri.

Forblivelsespligt kan ikke pålægges følgende kategorier af eksisterende bebyggelse:

1. Bygninger, der er indrettet med et vedvarende energianlæg, som eksempelvis solvarmeanlæg, varmepumpe, træ-, træpille- eller halmfyr, og hvor anlægget - eller anlæggene tilsammen – efter byrådets skøn har en kapacitet, som kan dække mere end halvdelen af bygningens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand. En fritagelse gælder i anlæggets levetid.
2. Bygninger, hvor overskudsvarme fra produktionsvirksomhed efter byrådets skøn dækker mere end halvdelen af bygningens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand.

3. Bygninger, der ikke er beregnet til at være konstant opvarmet i fyrings-sæsonen.
4. Eksisterende lavenergibyggeri.

Ejere af ejendomme, der allerede er pålagt tilslutnings- eller forblivelsespligt kan ikke senere kræve sig fritaget for pligten under henvisning til ovenstående bestemmelser.

Dispensation

Folkepensionister kan efter ansøgning få dispensation fra tilslutningspligt, hvis ejer er folkepensionist på tilslutningstidspunktet, har været ejer eller medejer og har haft fast bopæl på ejendommen, siden det tidspunkt, hvor beslutningen om tilslutningspligt er truffet, jf. bek. § 17, stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde efter ansøgning beslutte, at ny eller eksisterende bebyggelse, der er pålagt tilslutningspligt, skal fritages for tilslutning, ligesom der i særlige tilfælde kan meddeles forlængelse af tilslutningsfristen jf. bek. § 17, stk. 1.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 7 af 33

Tinglysning

Byrådets beslutning om tilslutningspligt og forblivelsespligt tinglyses på den enkelte ejendom på kommunens foranledning. Tinglysningen sker uden udgift for ejeren, og forudsætter ikke ejers samtykke. Tinglysningen er uden betydning for beslutningens gyldighed.

[...]"

Klagers synspunkter og bemærkninger

Projektforslaget om tilslutningspligt

For så vidt angår projektforslaget har klagerne navnlig anført følgende:

Selskabs-, samfunds- og forbrugerøkonomi:

- I projektet findes der ikke en beregning af samfundsøkonomien, og der findes heller ikke en beregning af selskabsøkonomien. Der findes end ikke en beregning af omkostningerne ved udvidelse af fjernvarmerørerne, eller en beregning af det forventede fremtidige ledningstab, hvorfor de forbrugerøkonomiske beregninger er ufuldstændige.

Varmepumpe og oliefyr:

- Projektet sammenligner udgiften til fjernvarme med jordvarme (væske/væske varmepumpe), mens der i punktet på dagsordenen sammenlignes med oliefyr.

Liste over fritagelse og dispensationer:

- Der er ikke forud for Randers Kommunes vedtagelse af projektet om tilslutnings- og forblivelsespligt udarbejdet en liste over ejendomme eller bygninger, der ikke kan pålægges pligten. Den manglende opgørelse af, hvor mange ejendomme, der kan pålægges pligten, medfører, at forbrugerøkonomien bygger på et ufuldstændigt grundlag.

Forsyningsmulighed:

- Uanset om Uggelhuse og Langkastrup er udlagt til individuel eller kollektiv opvarmning, så skal forsyningsselskabet have forpligtet sig til at sikre ejendommen forsyningsmulighed fra anlægget, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 6. Der er områder indenfor projektets forsyningsområde, hvor fjernvarmenettet ikke er etableret, hvorfor der pt. ikke er forsyningsmulighed. Udgifterne til udvidelse af fjernvarmenettet er ikke medberegnet i projektet, hvorfor forbrugerøkonomien i projektet bygger på et ufuldstændigt grundlag.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 8 af 33

Priser for standardhuse:

- Beregningerne af forbrugerøkonomien i projektets bilag 3 er misvisende, da der ikke er anvendt de takster, der er anmeldte til Energitilsynet. Ifølge Energitilsynets prisstatistik pr. 15. marts 2013 er varmeudgiften for standardhuset på 31.200 kr. For ejendomme omfattet af tilslutningspligt skal hertil lægges renter og afdrag af udgiften i forbindelse med omstillingen til fjernvarme. Hvis Randers Kommunes beregning for et nyt jordvarmeanlæg anvendes, vil det betyde, at det vil koste ca. 11.500 kr. plus renter og afskrivning af omstillingsudgifterne mere pr. år at opvarme standardhuset med fjernvarme end med jordvarme. En ekstra udgift på mere end 11.500 kr., vil have en negativ påvirkning på ejendomspriserne indenfor forsyningsområdet, hvilket igen vil betyde, at ejerne af de berørte ejendomme vil have vanskeligt ved at låne til at betale for omstillingen til fjernvarme. Et forhold som ikke fremgår af det beslutningsgrundlag, som byrådet har truffet beslutningen ud fra.

Varmeforsyningslovens² § 1:

- Det er vanskeligt at afgøre, om varmforsyningslovens § 1 er efterlevet, når der kun er en nulløsning og et projekt om tilslutnings- eller forbli-

² Lovbekendtgørelse nr. 1184 af 14. december 2011 om varmforsyning med senere ændringer.

velsespligt at forholde sig til. Randers Kommune har på trods af opfordring fra et mindretal i byrådet ikke villet regne på, om det var en samfunds- og forbrugerøkonomisk bedre løsning at nedlægge kraftvarmeværket. En udvidelse af antallet af fjernvarmeforbrugere vil give et øget forbrug af fossile brændsler på grund af det gennemsnitlige årlige ledningstab på over 40 pct., da værket anvender naturgas, hvilket strider mod varmeforsyningslovens § 1. Det forøgede naturgasforbrug ved øget tilslutning er i modstrid med Randers Kommune henvisning til Klimaplan 2030 i kommunens begrundelse for godkendelsen af projektforslaget.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Varmeplanlægning:

- I henhold til projektforslaget fra værket er samtlige berørte ejendomme beliggende indenfor det nuværende forsyningsområde. Randers Kommune har dog ikke kunnet fremskaffe en godkendelse af ændringen af området fra individuel opvarmning og reservering til individuel opvarmning ved naturgas indtil 1990, jf. Sønderhald Kommunes varmeplan 1985 (marts 1987) til kollektiv opvarmning, fjernvarme. Det fremgår ikke af Sønderhald Kommunes godkendelse af projektet om et naturgasfyret kraftvarmeværk og nyt fjernvarmenet i Uggelhuse og Langkastrup (projektforslag fra 1. september 1995), at området overgår til kollektiv fjernvarmeforsyning. Tvivlen om forsyningsområdets status fremgår også af notatet fra et møde på kraftvarmeværket den 22. februar 2005.

Side 9 af 33

Tinglysning:

- I medfør af § 15 i tilslutningsbekendtgørelsen kan der ikke pålægges tilslutnings- eller forblivelsespligt, hvis en ejendom opfylder blot en af betingelserne i § 15 stk. 1 eller stk. 2. Hvis en ejendom er undtaget fra byrådets beslutning om tilslutnings- eller forblivelsespligt, så kan der ikke lovligt tinglyses en pligt om tilslutning eller om at forblive tilsluttet på disse ejendomme.

Fusion med Verdo:

- Randers Kommune henviser til, at en af Verdos betingelser er, at der indføres tilslutnings- og forblivelsespligt i samtlige fjernvarmeområder i kommunen, hvis Verdo skal indgå i forhandlinger om en fusion, der på sigt kan eller ikke kan medføre, at alle fjernvarmeforbrugere får

samme varmepriser. Der er således ingen garanti for, at Verdo vil indgå i en fremtidig fusion, eller om en fusion vil medføre lavere varmepriser for fjernvarmeforbrugerne i Uggelhuse og Langkastrup. Fusionsplanerne er ikke så langt fremme, at der er regnet på, hvad en fusion vil betyde for den enkelte fjernvarmeforbruger. Byrådets har derfor truffet beslutningen på et ufuldstændigt grundlag.

Fritagelse fra tilslutningspligt – tilslutningsbekendtgørelsens § 15

Det er klagerne opfattelse, at Randers Kommune, før beslutning om at pålægge en eksisterende bebyggelse tilslutnings- eller forblivelsespligt af egen drift skal undersøge, om ejendommen kan pålægges pligten, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1 og 2, hvilket ikke er sket. Det kan ikke afgøres om en ejendom kan pålægges tilslutnings- eller forblivelsespligt før alle fritagelsesmulighederne i tilslutningsbekendtgørelsens § 15 er undersøgt for hver enkelt ejendom, og forsyningsnettet er udbygget, så der er forsyningsmulighed.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 10 af 33

Klagerne gør gældende, at følgende eksisterende bebyggelser ikke kan pålægges tilslutnings- eller forblivelsespligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 15 stk. 1, nr. 2, eller § 15 stk. 2, nr. 1, idet bygningerne er indrettet med træfyr, pillefyr, varmepumpe, halmfyr, jordvarme eller anden form for vedvarende energianlæg:

- [XXX] (j.nr. 1021-13-105)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-137)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-107)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-99)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-110)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-139)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-141)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-143)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-144)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-145)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-146)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-147)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-148)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-149)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-225)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-150)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-97)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-155)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-156)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-157)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-158)

- [XXX] (j.nr. 1021-13-159)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-160)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-61)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-164)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-165)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-95)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-228)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-168)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-92)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-169)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-170)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-171)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-172)

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 11 af 33

Klagerne gør i den forbindelse gældende, at Randers Kommune ikke kan gøre en fritagelse tidsbegrænset til det pågældende vedvarende energianlægs levetid. Såfremt en ejendom er fritaget, kan den slet ikke pålægges tilslutnings- eller forblivelsespligt, og fritagelsen kan derfor ikke gøres tidsbegrænset.

Klagerne gør desuden gældende, at følgende eksisterende bebyggelser ikke kan pålægges tilslutningspligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 15 stk. 1, nr. 1, idet der er tale om bygninger, hvor omstilling til kollektiv varmforsyning på grund af nødvendige, større installations- eller bygningsmæssige ændringer efter kommunalbestyrelsens skøn vil være uforholdsmæssig bekostelig:

- [XXX] (j.nr. 1021-13-140)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-149)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-151)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-227)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-228)

Klagerne gør i den forbindelse gældende, at Randers Kommune ikke kan gøre en fritagelse tidsbegrænset til bygningen indrettes med et vandbåret varmesystem.

Klagerne gør desuden gældende, at følgende eksisterende bebyggelser ikke kan pålægges tilslutningspligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 15 stk. 1, nr. 6, idet der er tale om en eksisterende lavenergibygning:

- [XXX] (j.nr. 1021-13-152)

Klagerne gør desuden gældende, at følgende eksisterende bebyggelser, der er indrettet med oliefyr, ikke kan pålægges tilslutningspligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 15 stk. 1, nr. 2, hvis fyringsolien iblandes mere end 50 %

biofyrringsolie eller biodiesel, hvorved bygningen må betragtes som indrettet med et vedvarende energianlæg):

- [XXX] (j.nr. 1021-13-138)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-142)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-226)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-153)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-163)

Klagerne gør desuden gældende, at følgende eksisterende bebyggelser ikke kan pålægges tilslutnings- eller forblivelsespligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 15 stk. 1, nr. 5, eller § 15 stk. 2, nr. 5, idet bygningerne (uopvarmede udhuse) ikke er beregnet til at være konstant opvarmet i fyringssæsonen:

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 12 af 33

- [XXX] (j.nr. 1021-13-99)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-166)

Klagerne er i tvivl om følgende ejendomme, der er landbrugsjord, kan pålægges tilslutningspligt:

- [XXX] (j.nr. 1021-13-142)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-107)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-95)

Klagerne er i tvivl om følgende ejendomme, der er i 2003 er pålagt forblivelsespligt, kan pålægges forblivelsesligt på ny, da der er usikkerhed om, hvorvidt forblivelsespligten i 2003 er pålagt med rette, og da tre af ejendommene opvarmes med pillefyr:

- [XXX] (j.nr. 1021-13-154)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-103)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-162)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-163)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-164)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-165)
- [XXX] (j.nr. 1021-13-228)

Klagerne bemærker i øvrigt, at der ikke er forsyningsmulighed for ejendommen Sømærket 4, da fjernvarmenettet ikke er ført frem til ejendommen.

Som bilag 2 til denne afgørelse vedlægges den samlede klage fra Sammensluttede Danske Energiforbrugere ved formand Boe Carlsund-Sørensen samt de supplerende klager fra syv grundejere (uden bilag), hvortil der henvises:

- Breve af 14. august 2013, 16. september 2013, 19. december 2013 og 22. juni 2014 fra Sammensluttede Danske Energiforbrugere
- Brev af 21. august 2013 fra [XXX]
- Brev af 6. august 2013 fra [XXX]
- Brev af 5. august 2013 fra [XXX]
- Brev af 4. august fra [XXX]
- Brev af 5. august 2013 fra [XXX]
- Brev af 6. august 2013 fra [XXX]
- Brev af 8. august 2013 fra [XXX]

Randers Kommunes udtalelse til sagen

Randers Kommune er ved følgende breve kommet med bemærkninger til den samlede klage fra Sammensluttede Danske Energiforbrugere på vegne alle grundejere:

- Brev af 12. november 2013
- Brev af 22. maj 2014

Kommunen er endvidere ved følgende breve kommet med bemærkninger til de supplerende klager fra syv grundejere:

- Brev af 12. november 2013 vedrørende [XXX]
- Brev af 12. november 2013 vedrørende [XXX]
- Brev af 12. november 2013 vedrørende [XXX]
- Brev af 12. november 2013 vedrørende [XXX]
- Brev af 28. august 2013 vedrørende [XXX]
- Brev af 23. september 2013 vedrørende [XXX]
- Brev af 13. september 2013 vedrørende [XXX]

Randers Kommunes breve vedlægges som bilag 3 til denne afgørelse.

Randers Kommune har generelt udtalt følgende om bygninger indrettet med et vedvarende energianlæg, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, og stk. 2, nr. 1:

”[...]

Af Energistyrelsens ”Vejledning om ændrede regler i tilslutningsbekendtgørelsen, af den 16. januar 2012” fremgår det på side 4, at denne fritagelse kun gælder i anlæggets levetid.

Randers Kommune er derfor af den opfattelse, at en fritagelse for et eksisterende vedvarende energianlæg er begrænset til anlæggets levetid. Det vurderes på den baggrund, at ejer skal gøres bekendt med beslutningen om tilslutningspligt, uanset hvilke regler der må gælde for fritagelse på det nuvæ-

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 13 af 33

rende tidspunkt. Desuden omfatter projektforslaget også tilslutningspligt for ny bebyggelse, hvilket ejer ligeledes skal gøres bekendt med.
[...]"

Randers Kommune har generelt udtalt følgende om bygninger, der opvarmes med elvarme, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 1:

"[...]
Ejendommen er fritaget så længe der ikke forefindes et vandbåret varmesystem, idet en omstilling til kollektiv varmforsyning vil være uforholdsmæssig bekostelig. Fritagelsen bortfalder således, hvis bygningen indrettes med et vandbåret system.
[...]"

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 14 af 33

Om ejendommen, der allerede er tilsluttet værket, har kommunen generelt udtalt følgende om pålæg af forbliveslespligt:

"[...]
Ejendommen er omfattet af en gældende forbliveslespligt – som udvides med en beslutning om tilslutningspligt for ny bebyggelse. Randers Kommune har vedtaget et projektforslag om tilslutnings- og forbliveslespligt for alle ejendomme i forsyningsområdet for Uggelhuse-Langkastrup Kraftvarmeværk a.m.b.a. Den generelle begrundelse fremgår af afgørelsen. Retsstillingen for det eksisterende byggeri ændres ikke ved den nye afgørelse om tilslutnings- og forbliveslespligt – men sidestilles med de øvrige ejendomme i det eksisterende forsyningsområde.
[...]"

Randers Kommune er i øvrigt kommet med bemærkninger til indsigelserne fra klagerne vedrørende de enkelte ejendomme, jf. nærmere vedlagte bilag 3, hvortil der henvises.

Værkets synspunkter og bemærkninger

Det er værkets opfattelse, at Randers Kommune med rette har godkendt projektforslaget og pålagt de pågældende ejendomme tilslutnings- og forbliveslespligt.

Retsgrundlaget

Kommunalbestyrelsen kan pålægge eksisterende og ny bebyggelse tilslutningspligt, herunder forblivelsespligt, jf. varmforsyningslovens³ §§ 11 og 12, der er sålydende:

”[...]

§ 11. Hvis det forudsættes i et godkendt projekt for et kollektivt varmforsyningsanlæg, kan kommunalbestyrelsen senest ved udstedelse af byggetilladelse bestemme, at ny bebyggelse ved ibrugtagningen skal tilsluttes anlægget. Kommunalbestyrelsen godkender vilkårene for tilslutningen.

Stk. 2. Klima-, energi- og bygningsministeren kan efter forhandling med de kommunale organisationer fastsætte regler om adgangen til at træffe bestemmelse efter stk. 1.

Stk. 3. Kan ny bebyggelse, der er pålagt tilslutningspligt efter stk. 1, ikke opnå tilslutning til det kollektive varmforsyningsanlæg inden for den i projektet fastsatte tidsfrist på grund af forsinkelse med etablering af varmforsyningen, er kommunen og anlægget, hver med halvdelen, pligtig til uden ekstraudgift for brugerne at sikre bebyggelsen en midlertidig varmforsyning.

§ 12. Hvis det forudsættes i et godkendt projekt for et kollektivt varmforsyningsanlæg, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at eksisterende bebyggelse inden for en bestemt tidsfrist skal tilsluttes anlægget, bl.a. under hensyntagen til den naturlige udskiftningstakt for eksisterende opvarmingsanlæg. Kommunalbestyrelsen godkender vilkårene for tilslutningen.

Stk. 2. Klima-, energi- og bygningsministeren fastsætter efter forhandling med de kommunale organisationer regler om adgangen til at træffe bestemmelse efter stk. 1.

Stk. 3. Klima-, energi- og bygningsministeren kan fastsætte regler om, at ejere af ejendomme, der skal tilsluttes et kollektivt varmforsyningsanlæg ifølge en beslutning efter stk. 1, kan få udbetalt en godtgørelse af kommunen og anlægget, der hver udreder halvdelen. Beslutning om udbetaling af godtgørelsen og dennes størrelse træffes af kommunalbestyrelsen. Godtgørelsen fastsættes i mangel af mindelig overenskomst af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57-62 i lov om offentlige veje.

[...]”

Tilslutningsbekendtgørelsen⁴, der er udstedt i medfør af bl.a. varmforsyningslovens § 11, stk. 2, og § 12, stk. 2, indeholder nærmere regler om pålæg af tilslutningspligt for ny og eksisterende bebyggelse, herunder forblivelsespligt.

Af tilslutningsbekendtgørelsen fremgår bl.a. følgende:

³ Lovbekendtgørelse nr. 1184 af 14. december 2011 med senere ændringer.

⁴ Bekendtgørelse nr. 691 af 21. juni 2011 om tilslutning m.v. til kollektive varmforsyningsanlæg med senere ændringer.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 15 af 33

”[...]

§ 2. Kommunalbestyrelsen kan pålægge ny og eksisterende bebyggelse tilslutnings- og forblivelsespligt til et kollektivt varmforsyningsanlæg. Beslutning herom kan ikke træffes, før forudsætningerne herfor er belyst i et af kommunalbestyrelsen godkendt projekt. Beslutningen skal træffes samtidig med eller umiddelbart efter godkendelsen af projektet.

§ 3. Ansøgning om godkendelse af projekt om pålæg af tilslutnings-, forblivelses- eller bidragspligt til et kollektivt varmforsyningsanlæg skal være skriftlig og ledsaget af følgende oplysninger i det omfang, som er nødvendigt for kommunalbestyrelsens bedømmelse af ansøgningen:

- 1) Den eller de ansvarlige for projektet.
- 2) Forholdet til varmeplanlægningen, herunder forsyningsforhold samt lokalplaner.
- 3) Tidsplan for tilslutningen.
- 4) Fastlæggelse af forsyningsområder.
- 5) Fortegnelse over ejendomme, der ifølge projektet påtænkes knyttet til anlægget ved påbud, tilslutnings-, forblivelses- eller bidragspligt til anlægget.
- 6) Økonomiske konsekvenser for berørte lodsejere, herunder vilkår for tilslutning og tidspunkter for brugertilslutning m.v.
- 7) Eksempler på brugerøkonomi ved tilslutning til kollektiv forsyning i forhold til opvarmning med varmepumper, herunder ved forskelligt varmebehov.
- 8) Retsvirkninger af tilslutnings- eller forblivelsespligt.
- 9) Hvilke eksisterende bebyggelser der ikke kan pålægges tilslutnings- eller forblivelsespligt.
- 10) Dispensation.

§ 4. Kommunalbestyrelsen sikrer, at grundejere, der efter projektet forudsættes pålagt tilslutningspligt, forblivelsespligt eller bidragspligt til anlægget, underrettes skriftligt om projektforslaget med henblik på, at eventuelle bemærkninger kan blive fremsendt inden for 4 uger.

§ 5. Kommunen sender grundejere, der efter projektet forudsættes pålagt tilslutningspligt, forblivelsespligt eller bidragspligt til anlægget, skriftlig meddelelse om såvel godkendelse af projektet som beslutning om pålæg af tilslutningspligt, forblivelsespligt eller bidragspligt til anlægget med oplysning om klageadgang og klagefrist. Klagefristen regnes fra tidspunktet, hvor grundejeren har modtaget kommunens meddelelse.

Stk. 2. Kommunen sender den skriftlige meddelelse til grundejerne snarest muligt og senest 4 uger efter beslutningen om pålæg af tilslutningspligt, forblivelsespligt eller bidragspligt er truffet.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 16 af 33

...

Særligt om tilslutning af ny bebyggelse

§ 8. Ny bebyggelse kan kræves tilsluttet et kollektivt varmforsyningsanlæg på tidspunktet for ibrugtagningen af bebyggelsen, jf. dog § 17, stk. 3. Kommunen meddeler ejeren af ejendommen beslutning herom senest ved udstedelse af byggetilladelse.

...

Tilslutningstidspunktet og særlige regler for pålæg af forblivelsespligt

§ 10. Eksisterende bebyggelse kan kræves tilsluttet et kollektivt varmforsyningsanlæg med en frist på 9 år, jf. dog § 11, stk. 1, § 12, stk. 1, § 15, stk. 1, og § 17, stk. 1 og 2. Fristen regnes fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om tilslutningspligt, jf. dog § 14, stk. 1.

§ 11. En beslutning om forblivelsespligt får virkning fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om forblivelsespligt.

Stk. 2. Når kommunalbestyrelsen har sendt et projekt om pålæg af forblivelsespligt i høring, kan opsigelse af en eksisterende varmeleveringsaftale med forsyningsselskabet ikke få virkning, før kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om projektet. Opsigelsen vil dog senest få virkning 12 måneder efter projektet er sendt i høring.

§ 12. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at ejendomme, der er pålagt tilslutningspligt, skal tilsluttes anlægget på det tidspunkt, hvor væsentlige varmeinstallationer i ejendommen skal udskiftes, når udskiftningen foretages inden udløbet af den i § 10 nævnte frist for tilslutning.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe en afgørelse efter stk. 1, når

- 1) der er forsyningsmulighed fra anlægget eller
- 2) kommunalbestyrelsen kan henvise ejeren til midlertidigt at anvende en nærmere angiven varmeinstallation, indtil der er forsyningsmulighed fra anlægget.

Stk. 3. Ejendommens ejer har pligt til at anmelde udskiftning af væsentlige varmeinstallationer til kommunen, når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse efter stk. 1, jf. dog § 14, stk. 2.

§ 13. Kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 12, stk. 1, skal meddeles ejendommens ejer snarest muligt.

Stk. 2. Meddelelsen indeholder nærmere oplysninger om anmeldelsespligten nævnt i § 12, stk. 3, og om, hvorledes ejeren skal forholde sig, hvis væsentlige varmeinstallationer skal udskiftes.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 17 af 33

§ 14. Hvis kommunalbestyrelsen ikke har truffet en afgørelse, som nævnt i § 12, stk. 1, og væsentlige varmeinstallationer skal udskiftes i en ejendom, kan ejeren anmelde udskiftningen til kommunen og kræve, at fristen for tilslutning efter § 10 regnes fra tidspunktet for anmeldelsen. Fristen for tilslutning efter § 10 regnes fra tidspunktet for anmeldelsen, når dette er krævet.

Stk. 2. En afgørelse efter § 12, stk. 1, gælder ikke for en ejendom, hvis ejer har sendt kommunen en anmeldelse efter stk. 1 med krav om, at fristen for tilslutningspligt regnes fra tidspunktet for anmeldelsen, såfremt kommunen har modtaget denne anmeldelse, inden afgørelsen efter § 12, stk. 1, er meddelt ejeren.

...

§ 20. Kommunalbestyrelsens beslutninger efter reglerne i bekendtgørelsens kapitel 2, 3 og 4 skal meddeles skriftligt til ejeren af den pågældende ejendom. Beslutningen efter §§ 8, 10 og 11 skal meddeles samtidig med meddelelsen om godkendelsen af det projekt, der belyser forudsætningerne for beslutningen.

Stk. 2. Ejeren har pligt til at underrette eventuelle lejere om meddelelsen efter stk. 1.

Stk. 3. Kommunens meddelelse efter stk. 1 skal indeholde oplysninger om klageadgang og klagefrist, samt om retsvirkninger m.v. af kommunalbestyrelsens beslutning.
[...].

Visse former for bebyggelse kan ikke pålægges tilslutnings- eller forblivelsespligt. De former for bebyggelse, der er undtaget, fremgår af tilslutningsbekendtgørelsens § 15:

”[...]

§ 15. Følgende kategorier af eksisterende bebyggelse kan ikke pålægges tilslutningspligt:

1) Bygninger, hvor omstilling til kollektiv varmforsyning på grund af nødvendige, større installations- eller bygningsmæssige ændringer efter kommunalbestyrelsens skøn vil være uforholdsmæssig bekostelig.

2) Bygninger, der er indrettet med et vedvarende energianlæg, som eksempelvis solvarmeanlæg, varmepumper, vindmøller, biogasanlæg, brintanlæg, komposteringsanlæg, vandkraftanlæg, træfyr eller halmfyr, og hvor anlægget – eller anlæggene tilsammen – efter kommunalbestyrelsens skøn har en kapacitet, som kan dække mere end halvdelen af bygningens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 18 af 33

- 3) Bygninger, hvor overskudsvarme fra produktionsvirksomhed efter kommunalbestyrelsens skøn dækker mere end halvdelen af bygningens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand.
- 4) Bygninger, der påregnes nedrevet inden for en kortere årrække.
- 5) Bygninger, der ikke er beregnet til at være konstant opvarmet i fyringssæsonen.
- 6) Eksisterende lavenergibygnings, jf. § 1, nr. 5.

Stk. 2. Følgende kategorier af eksisterende bebyggelse kan ikke pålægges forblivelsespligt:

- 1) Bygninger, der er indrettet med et vedvarende energianlæg, som eksempelvis solvarmeanlæg, varmepumper, vindmøller, biogasanlæg, brintanlæg, komposteringsanlæg, vandkraftanlæg, træfyr eller halmfyr, og hvor anlægget – eller anlæggene tilsammen – efter kommunalbestyrelsens skøn har en kapacitet, som kan dække mere end halvdelen af bygningens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand.
 - 2) Bygninger, hvor overskudsvarme fra produktionsvirksomhed efter kommunalbestyrelsens skøn dækker mere end halvdelen af bygningens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand.
 - 3) Bygninger, der ikke er beregnet til at være konstant opvarmet i fyringssæsonen.
 - 4) Eksisterende lavenergibygnings, jf. § 1, nr. 5.
- [...]”.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 19 af 33

Energistyrelsen har lavet en vejledning⁵ til tilslutningsbekendtgørelsen. Af side 2 i vejledningen fremgår følgende afsnit:

”[...]

Fritagelsesmuligheder for bygninger, som er indrettet med vedvarende energianlæg eller som forsynes med overskudsvarme, samt fritagelse for sommerhuse m.v. og eksisterende lavenergibygnings er uændret i forhold til den gamle tilslutningsbekendtgørelse med hensyn til påbudstypen (se dog afsnit 4.2.). Dvs. at disse bygninger ikke kan kræves tilsluttet, uanset om der er tale om et påbud om tilslutningspligt eller forblivelsespligt. For disse bygninger vil den kollektive forsyning som regel være en supplerende varmekilde. Det bør derfor være muligt for ejere af disse bygninger at opsig varmeleverancen, f.eks. når de faste afgifter bliver for høje i lyset af, at varmen ikke bruges som primær varmekilde. Hensynet er derfor stadig relevant i forhold til disse fritagelsesmuligheder. Det bemærkes dog, at fritagelsen for bygninger indrettet med visse vedvarende energianlæg bortfalder, når anlægget skal udskiftes.

[...]”.

⁵ Vejledning af 16. januar 2012 om ændrede regler i tilslutningsbekendtgørelsen.

Energiklagenævnets begrundelse for afgørelsen

Det fremgår af varmemforsyningslovens⁶ §§ 11 og 12, at kommunalbestyrelsen kan pålægge eksisterende og ny bebyggelse tilslutnings- og forblivelsespligt. Disse bestemmelser overlader et meget vidt skøn til kommunen, og det er hermed i væsentligt omfang overladt til kommunen at bestemme, hvorvidt den ønsker at pålægge tilslutningspligt. Pålæggelse af tilslutningspligt er et såkaldt "styringsmiddel" (værktøj), som kommunen kan vælge at benytte sig af som led i dens generelle varmeplanlægning, hvis kommunen f.eks. ønsker at fremme udbredelsen af kollektiv forsyning, herunder en bestemt form for kollektiv forsyning. Kommunens beslutning om pålæggelse af tilslutningspligt skal baseres på saglige hensyn, som f.eks. miljøhensyn, hensyn til varmepriisen, eller hensyn til beskyttelse af foretagne investeringer og dermed sikring af fortsat kollektiv forsyning med videre.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 20 af 33

Varmeforsyningslovens §§ 11 og 12 indeholder dog et krav om, at pålæggelse af tilslutnings- og forblivelsespligt skal forudsættes i et godkendt projektforslag. Tilslutningsbekendtgørelsen, der er udstedt med hjemmel i varmemforsyningsloven, indeholder de nærmere regler for proceduren i forbindelse med kommunens pålæggelse af tilslutnings- og forblivelsespligt, herunder regler om kommunens godkendelse af projektforslaget, de indholdsmæssige krav til projektforslaget og høring af de berørte borgere. Tilslutningsbekendtgørelsens regler har således – med undtagelse af bekendtgørelsens §§ 15-17 om fritagelse og dispensation for visse ejendomme – i overvejende grad karakter af formelle procedureregler.

Det følger af tilslutningsbekendtgørelsens § 2, at en kommune ikke kan pålægge tilslutnings- eller forblivelsespligt, før forudsætningerne herfor er belyst i et godkendt projekt. Projektet skal som udgangspunkt, i det omfang som er nødvendigt, indeholde de oplysninger, der fremgår af tilslutningsbekendtgørelsens § 3, nr. 1 – 10. Det projektforslag, som Randers Kommune i den konkrete sag har udarbejdet, indeholder oplysninger om bl.a. de ansvarlige for projektet, forholdet til varmeplangrundlaget, fastlæggelse af forsyningsområdet, en oversigt over de ejendomme, som er omfattet af projektforslaget samt oplysninger om de økonomiske konsekvenser for brugerne.

Energiklagenævnet finder under henvisning til ovenstående, at projektforslaget indeholder de oplysninger, som i den konkrete situation er nødvendige for, at Randers Kommune kunne bedømme ansøgningen om godkendelse af projektforslaget for tilslutningspligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 3, stk. 1-10.

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 1184 af 14. december 2011 med senere ændringer.

Tilslutningsbekendtgørelsens § 4 fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at grundejere, der efter et projektforslag forudsættes pålagt tilslutnings- og forblivelsespligt, underrettes skriftligt om projektforslaget med henblik på, at eventuelle bemærkninger kan blive fremsendt inden for 4 uger. Grundejere, der ifølge projektforslaget forudsættes pålagt tilslutnings- eller forblivelsespligt, skal have skriftlig meddelelse om såvel godkendelse af projektforslaget som beslutning om pålæg af tilslutnings- og forblivelsespligt med oplysning om klageadgang og klagefrist, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 5. Endvidere fremgår det af bekendtgørelsens § 20, stk. 1, at kommunalbestyrelsens beslutninger efter reglerne i bekendtgørelsens kapitel 2, 3 og 4 skal meddeles skriftligt til ejeren af den pågældende ejendom, og at beslutninger efter bekendtgørelsens §§ 8, 10 og 11 skal meddeles samtidig med meddelelsen om godkendelsen af det projekt, der belyser forudsætningerne for beslutningen.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 21 af 33

Randers Kommune har ved brev af 19. marts 2013 underrettet berørte grundejere, herunder klager, om projektforslaget. Projektforslaget var ikke vedlagt brevet, men brevet indeholdte oplysning om, at ansøgningen om tilslutnings- og forblivelsespligt var offentliggjort på kommunens hjemmeside. Grundejere fik i den forbindelse 4 uger til at fremkomme med eventuelle bemærkninger til projektforslaget. De berørte grundejere har endvidere modtaget skriftlig meddelelse om projektets godkendelse og pålægget om tilslutnings- og forblivelsespligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 5 og § 20, stk. 1. Energiklagenævnet finder på denne baggrund, at kommunens behandling af projektforslaget er sket i overensstemmelse med reglerne i tilslutningsbekendtgørelsen, herunder reglerne i bekendtgørelsens §§ 4, 5, og 20, stk. 1.

Med hensyn til klagers klagepunkter, der fremgår ovenfor i afsnittet "Klagers synspunkter og bemærkninger", bemærker Energiklagenævnet følgende:

Ad selskabs-, samfunds- og forbrugerøkonomi

Tilslutningsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 1-10, indeholder ikke krav om beregninger af samfunds- og selskabsøkonomi i projektforslag om tilslutnings- og forblivelsespligt. Energiklagenævnet finder som følge heraf, at de brugerøkonomiske beregninger i projektforslaget ikke er mangelfulde af denne grund.

Ad varmepumper og oliefyr

Det fremgår af tilslutningsbekendtgørelsens § 3, nr. 7, at projektforslaget skal indeholde eksempler på brugerøkonomi ved tilslutning til kollektiv forsyning i forhold til opvarmning med varmepumper, herunder ved forskelligt varmebehov. Det er på den baggrund Energiklagenævnets vurdering, at projektforslaget opfylder tilslutningsbekendtgørelsens krav på dette punkt. Det forhold, at kommunen også har valgt at sammenligne med oliefyr, ændrer ikke herved.

Ad liste over fritagelser og dispensationer

Tilslutningsbekendtgørelsens § 3, nr. 9, stiller krav om, at projektforslaget indeholder oplysninger om, hvilke eksisterende bebyggelser der ikke kan pålægges tilslutnings- eller forblivelsespligt. Tilslutningsbekendtgørelsen indeholder ikke herudover regler om, at der skal foreligge en præcis opgørelse over, hvor mange konkrete ejendomme, der skal fritages eller kan opnå dispensation, når et projektforslag vedtages. Energiklagenævnet finder på den baggrund, at projektforslaget opfylder betingelserne i tilslutningsbekendtgørelsens § 3, nr. 9. Det er kommunens opgave, i forbindelse med vedtagelse af projektforslag om tilslutnings- og forblivelsespligt, at finde frem til disse ejendomme. Oplysninger vil derfor som regel først foreligge på et senere tidspunkt, og vil efter Energiklagenævnets vurdering sjældent udgøre så stor en del af ejendommene, at økonomien for et tilslutningsprojekt forrykkes væsentligt. Hertil kommer det forhold, at brugerøkonomien i et projektforslag om tilslutnings- og forblivelsespligt ikke nødvendigvis skal være positiv. Energiklagenævnet finder herefter, at projektforslagets brugerøkonomiske beregninger ikke under henvisning hertil er mangelfulde.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 22 af 33

Ad forsyningsmulighed

Det fremgår af tilslutningsbekendtgørelsens § 6, stk. 2, at forsyningsmulighed fra anlægget foreligger, når forsyningsselskabet har etableret de tekniske anlæg m.v., som skal etableres af selskabet som forudsætning for bebyggelsens tilslutning, og anlægget har kapacitet til at forsyne ejendommen.

Projektforslaget omhandler det oprindelige forsyningsområde, som værket forudsætningsvist har kapacitet til at dække, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 6, stk. 2. Det er derfor ikke nødvendigt, at udbygge det eksisterende fjernvarmenet for at kunne forsyne ejendommene i området. Værket er dog forpligtet til at etablere stikledninger, hvor dette måtte blive nødvendigt.

Projektforslaget beskriver udgifterne til tilslutningsbidrag samt egne husinstallationer. Det er Energiklagenævnets opfattelse, at disse beskrevne udgifter omfatter udgifter til eventuelle stikledninger. Energiklagenævnet finder derfor, at de brugerøkonomiske beregninger i projektforslaget ikke er mangelfulde på denne baggrund.

Ad priser for standardhuse

Det følger af officialprincippet⁷, at en myndighed bør træffe afgørelse på et så opdateret grundlag, som muligt. Det er derfor Energiklagenævnets vurdering,

⁷ Det påhviler en myndighed at oplyse sagen (officialprincippet), herunder eventuelt ved at sørge for, at sagens parter medvirker hertil. Det følger videre heraf, at myndigheden ikke kan træffe afgørelse i sagen, før de nødvendige oplysninger foreligger. Officialprincippet er en garantiforskrift og er af væsentlig betydning for afgørelsens lovlighed og rigtighed. Utilstrækkelig sagsoplysning vil kunne bevirke, at afgørelsen må til-

at kommunen burde have indhentet de senest tilgængelige priser ved kommunens godkendelse af projektforslaget. Energiklagenævnet finder dog, at dette dog ikke bør medføre, at godkendelsen af projektforslaget er ugyldig, da det ikke er et krav i tilslutningsbekendtgørelsen, at brugerøkonomien skal være positiv. Hertil kommer det forhold, at projektforslaget i øvrigt er baseret på saglige hensyn, herunder blandt andet hensynet til værkets økonomi, nedbringelse og stabilisering af varmepriserne samt miljøhensyn.

Som nævnt indledningsvis er kommunen tillagt et meget vidt skøn ved vurderingen af projektforslag for tilslutnings- og forblivelsespligt, og hermed hvorvidt kommunen ønsker at pålægge tilslutnings- og forblivelsespligt. Randers Kommunes afgørelse af 18. marts 2013 om at godkende projektforslaget om tilslutnings- og forblivelsespligt er efter Energiklagenævnets opfattelse baseret på saglige hensyn, herunder miljøhensyn, mere stabilt økonomisk råderum for værket, hvilket på sigt kan betyde lavere varmepriser, og at projektet kan medvirke til opfyldelse af kommunens Klimaplan 2030.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 23 af 33

Ad varmforsyningslovens § 1:

Af varmforsyningslovens § 1, stk. 1, fremgår, at lovens formål er at fremme den mest samfundsøkonomiske, herunder miljøvenlige, anvendelse af energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand og inden for disse rammer at formindske energiforsyningens afhængighed af fossile brændsler.

Det fremgår af godkendelsen af projektforslaget, at kommunen bl.a. ønsker at fremme anvendelsen af CO₂-venlige brændsler i værkerne samt skabe mere stabile økonomier for værkerne via flere tilslutninger. Kommunen ønsker endvidere via en fusion med Verdo at stabilisere og ensarte varmepriserne i kommunen.

Projektforslaget om tilslutningspligt er et led i Randers Kommunes plan om at gøre værkerne i Randers CO₂-neutrale, jf. kommunens Klimaplan 2030. Energiklagenævnet finder, at kommunen hermed har tilgodeset varmforsyningslovens § 1 for så vidt angår miljøhensyn. Det forhold, at værkerne ikke er CO₂-neutrale endnu, ændrer ikke herved. Det skyldes efter Energiklagenævnets opfattelse bl.a., at en sådan omlægning først kræver stabile økonomier i værkerne, eksempelvis skabt på basis af en øget tilslutningsgrad. Det er på denne baggrund Energiklagenævnets vurdering, at varmforsyningslovens § 1 er tilgodeset ved kommunens godkendelse af projektforslaget.

Ad varmeplanlægning:

Det fremgår af tidligere og nugældende varmemforsyningslovens § 3, at det påhviler kommunalbestyrelsen i samarbejde med forsyningsselskaber og andre berørte parter at udføre en planlægning for varmemforsyningen i kommunen.

Ved varmemforsyningsloven af 1990 blev lovens bestemmelser om varmeplaner ophævet og afløst af konkrete varmemforsyningsprojekter med kommunen som godkendende myndighed. Af lovbemærkningerne til varmemforsyningsloven fra 1990 fremgår, at de gamle varmeplaner var gældende, til de blev (bliver) afløst af projektforslag. En kommunes varmeplanlægning kan derfor både udgøres af varmeplaner fra før 1990 og projektforslag fra efter 1990. Efter 1990 kan en kommune ikke længere lave bindende varmeplaner (kun hensigtserklæringer).

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Området var efter det i sagen oplyste indtil 1990 udlagt til individuel naturgasforsyning i kommunens varmeplan. I 1995 godkendtes et projekt om etablering af Uggehuse-Langkastrup kraftvarmeværk (naturgasfyret) og etablering af fjernvarmenettet. Af projektforslaget fra 1995 fremgår også, at området (indtil da) var udlagt til individuel naturgasforsyning, men at kommunen påtænkte at ændre dette til kollektiv fjernvarmemforsyning.

Side 24 af 33

Energiklagenævnet lægger på baggrund af sagens oplysninger til grund, at området ved kommunens godkendelse af projektforslaget fra 1995 om etablering af fjernvarmeværket implicit blev udlagt til at skulle forsynes med kollektiv fjernvarme. Det er derfor Energiklagenævnets opfattelse at området med rette har været kollektivt forsynet med fjernvarme siden værkets etablering i 1995.

Det fremgår af tilslutningsbekendtgørelsen § 2, stk. 1, at kommunalbestyrelsen kan pålægge ny og eksisterende bebyggelse tilslutnings- og forblivelsespligt til et kollektivt varmemforsyningsanlæg. Værket er et kollektivt varmemforsyningsanlæg i varmemforsyningslovens forstand. Efter Energiklagenævnets vurdering er der på denne baggrund ikke noget til hinder for, at området pålægges tilslutnings- og forblivelsespligt til værket, da projektforslagets godkendelse i øvrigt er baseret på saglige hensyn. Det er på denne baggrund Energiklagenævnets vurdering, at Randers Kommune med rette har kunnet godkende projektforslaget om tilslutnings- og forblivelsespligt.

Ad tinglysning

Det fremgår af tilslutningsbekendtgørelsens § 21, stk. 1, at kommunalbestyrelsen foranlediger, at en beslutning om, at en ejendom er pålagt tilslutningspligt eller forblivelsespligt tinglyses på ejendommen.

Denne sag omhandler Randers Kommunes pålæg om tilslutnings- og forblivelsespligt. Hvorledes kommunalbestyrelsen i henhold til tilslutningsbekendtgørelsens § 21, stk. 1, skal forholde sig i forhold til tinglysning, er ikke en del af Energiklagenævnets prøvelse. Energiklagenævnet kan dog vejledende oplyse følgende:

Tinglysning forudsætter, at der foreligger en beslutning om, at en ejendom er pålagt tilslutnings- eller forblivelsespligt. Såfremt der foreligger en beslutning om tilslutningspligt for ny bebyggelse, bør der således ske tinglysning. Omhandler en beslutning om tilslutnings- eller forblivelsespligt alene eksisterende bebyggelse bør der ske tinglysning i overensstemmelse med de konkrete pålæg, medmindre ejendommen er fritaget fra efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15. Er en eksisterende bebyggelse fritaget efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15, er der ikke en beslutning at tinglyse, og der bør som følge heraf ikke ske tinglysning.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 25 af 33

Ad fusion med Verdo

En eventuel fusion med Verdo er efter det oplyste en del af Randers Kommunes fremtidige planer for varmforsyningen i Randers Kommune. Det er i sagens natur ikke muligt at udregne de eksakte priser for forbrugerne ved en sådan fusion. Energiklagenævnet finder, at en mulig fremtidig fusion med Verdo er et sagligt hensyn, som Randers Kommune med rette har kunnet lægge vægt på ved godkendelsen af projektforslaget. Hertil kommer, at en mulig fusion med Verdo ikke er det eneste hensyn, som Randers Kommune har lagt vægt på og, som det fremgår af kommunens begrundelse for vedtagelsen, ej heller det væsentligste hensyn. Det giver på den baggrund ikke Energiklagenævnet anledning til bemærkninger, at hensynet til muligheden for en eventuel fremtidig fusion med Verdo er indgået som en del af kommunens samlede beslutningsgrund, selv om det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at udregne de eksakte brugerøkonomiske omkostninger ved en sådan fusion.

Det er herefter samlet set Energiklagenævnets opfattelse, at Randers Kommunes behandling af projektforslaget om tilslutnings- og forblivelsespligt er sket i overensstemmelse med reglerne i tilslutningsbekendtgørelsen. Det af klagerne i øvrigt anførte kan ikke føre til et andet resultat.

Energiklagenævnet stadfæster på denne baggrund Randers Kommunes afgørelse af 9. juli 2013 om projektforslag for tilslutnings- og forblivelsespligt samt pålæg af tilslutningspligt for ny bebyggelse.

Med hensyn til pålæg af tilslutnings- og forblivelsespligt for eksisterende bebyggelse bemærker Energiklagenævnet følgende:

Det fremgår af tilslutningsbekendtgørelsens § 20, stk. 1, at kommunalbestyrelsens beslutning efter §§ 8, 10 og 11 om at pålægge en ejendom tilslutnings- og forblivelsespligt skal meddeles samtidig med meddelelsen om godkendelsen af det projekt, der belyser forudsætningerne for beslutningen.

Randers Kommune sendte projektforslaget om tilslutningspligt i høring hos ejerne af de berørte ejendomme og modtog i den forbindelse generelle indsigelser mod projektforslaget samt konkrete indsigelser vedrørende forskellige ejendomme i forhold til tilslutningsbekendtgørelsens § 15 om fritagelse.

Randers Kommune fremsendte herefter enslydende afgørelser af 9. juli 2013 til de ejendomme, som er omfattet af projektforslaget om tilslutnings- og forblivelsespligt, hvorefter kommunen efter afgørelsernes ordlyd pålagde den enkelte ejendom tilslutningspligt for både ny bebyggelse, jf. ovenfor, og eksisterende bebyggelse, herunder forblivelsespligt. Projektforslaget omfatter 254 ejendomme, hvoraf 193 allerede er tilsluttet værket. Kommunen har tidligere pålagt forblivelsespligt til værket, og dette er gældende for 176 af de ejendomme, som allerede er tilsluttet værket. Enslydende afgørelser er imidlertid sendt til alle ejendomme, både til ejendomme, som endnu ikke er tilsluttet værket, og til ejendomme, som er tilsluttet værket, samt til ejendomme, som allerede er pålagt forblivelsespligt.

Randers Kommune har i brev af 12. november 2013 til Energiklagenævnet oplyst, at det er Randers Kommunes vurdering, at retsvirkningerne for de enkelte ejendomme fremgår af de påklagede afgørelser af 9. juli 2013, herunder fritagelse og mulighed for dispensation.

Energiklagenævnet er ikke enig med kommunen i den opfattelse.

Nævnet finder, at afgørelserne om pålæg af tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse og forblivelsespligt ikke er udformet individuelt og med en sådan tilstrækkelig tydelighed, at den enkelte grundejer kan konstatere sin retsstilling i afgørelserne. Afgørelserne, der er enslydende, er udformet på en sådan måde, at den enkelte ejendom pålægges tilslutningspligt for både ny og eksisterende bebyggelse samt forblivelsespligt. Dette gælder, uanset at den pågældende ejendom er ubebygget, f.eks. ejendommene [XXX], [XXX] og [XXX], ligesom pålægget om forblivelsespligt fremgår af afgørelserne til ejendomme, der ikke allerede er tilsluttet værket, og hvor det derfor ikke giver mening at pålægge ejendommen forblivelsespligt. Henvisningen i afgørelserne til bestemmelserne i tilslutningsbekendtgørelsens §§ 15 og 17 om fritagelse og dispensation samt reglerne i tilslutningsbekendtgørelsen om retsvirkningerne af tilslutningspligt for såvel ny som eksisterende bebyggelse og for forblivelsespligt fremstår som en generel vejledning. Kommunen har ikke i afgørelserne taget stilling til eventuelle høringssvar eller forhold, der kunne begrunde en

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 26 af 33

fritagelse fra tilslutnings- og forblivelsespligt efter bestemmelserne i tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1 og stk. 2.

Randers Kommune har i forbindelse med klagesagen fremsendt bemærkninger til Energiklagenævnet i sagerne. Kommunen har i flere tilfælde udtalt, at det er kommunens vurdering, at en konkret ejendom er fritaget fra tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse, eller at ejendommen i hvert fald for tiden er fritaget fra en sådan tilslutningspligt.

Randers Kommune har f.eks. om ejendommen [XXX] i brev af 12. november 2013 udtalt følgende til Energiklagenævnet:

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

”[...]

Byggeriet er opført som lavenergibyggeri og er således fritaget fra tilslutningspligt. Nyt byggeri, som ikke er lavenergibyggeri vil være omfattet af tilslutningspligt.

Side 27 af 33

[...]”

Disse vurderinger fremgår imidlertid ikke af de påklagede afgørelser af 9. juli 2013, der fremstår som et ubetinget pålæg af tilslutningspligt for både ny og eksisterende bebyggelse samt pålæg af forblivelsespligt, uanset om ejendommen allerede er tilsluttet værket eller ej.

Energiklagenævnet finder desuden, at Randers Kommunes udtalelser til nævnet i sagerne i visse tilfælde fremstår med nogen usikkerhed. Nævnet lægger til grund, at der kun kan være tale om kommunens foreløbige overvejelser om, hvorvidt en konkret ejendom er fritaget fra tilslutnings- og forblivelsespligt. Randers Kommune har f.eks. om ejendommen [XXX] i brev af 23. september 2013 udtalt følgende til Energiklagenævnet:

”[...]

Ejendommen er indrettet med godkendt træfyr, og er som følge deraf fritaget for tilslutningspligt.

[...]”

I brev af 12. november 2013 udtaler Randers Kommune om samme ejendom derimod følgende til Energiklagenævnet:

”[...]

Såfremt anlægget lever op til de gældende krav for vedvarende energianlæg, er ejendommen fritaget for tilslutningspligt.

[...]”

Randers Kommunes ses således ikke at have taget endelig stilling til, om ejendommen [XXX] er fritaget fra tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse i medfør af bestemmelsen i tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2 (bygninger, der er indrettet med vedvarende energianlæg).

Det er samlet Energiklagenævnets opfattelse, at Randers Kommune ved sine udtalelser til nævnet ikke på et fuldt oplyst grundlag har taget endeligt stilling til, om den enkelte ejendom, der har modtaget afgørelsen af 9. juli 2013 om pålæg om tilslutnings- og forblivelsespligt, er omfattet af en af kategorierne i tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1 og stk 2, og at eksisterende bebyggelse således ikke kan kræves tilsluttet eller pålagt forblivelsespligt. Nævnet finder endvidere på baggrund af klagerne og kommunens udtalelser til sagen, at det ikke kan udelukkes, at klagerne ejendomme ikke kan pålægges tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse og forblivelsespligt, og at kommunen ikke ses at have sagsoplyst dette.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 28 af 33

Energiklagenævnet finder på denne baggrund, at de påklagede afgørelser i realiteten er delafgørelser, der kun tager stilling til godkendelsen af det projekt, der belyser forudsætningerne for beslutningen om tilslutnings- og forblivelsespligt, hvorimod der ikke er foretaget en individuel og konkret vurdering af, om den enkelte ejendom skulle meddeles tilslutnings- og forblivelsespligt, som sket.

Energiklagenævnet bemærker, at det er kommunen, som i forbindelse med pålæg om tilslutnings- og forblivelsespligt, skal sørge for at oplyse de faktiske forhold på en ejendom forinden, at kommunen meddeler pålæg om tilslutnings- og forblivelsespligt. Dette gælder navnlig i de situationer, hvor ejendommens ejer i høringsfasen fremsender oplysninger til kommunen, som giver anledning til at afklare, hvorvidt ejendommen er fritaget fra tilslutnings- og forblivelsespligt efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15.

Energiklagenævnet finder som følge heraf, at Randers Kommune i de konkrete sager ikke har truffet afgørelse på et tilstrækkeligt oplyst grundlag, og at der ikke ved afgørelserne er taget konkret og individuel stilling til, om en bygning ikke kunne kræves tilsluttet eller pålagt forblivelsespligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1 og 2. Kommunes afgørelser lider på den baggrund af en væsentlig mangel. Energiklagenævnet bemærker hertil, at pålæg om tilslutnings- og forblivelsespligt er indgribende over for grundejerne. Nævnet finder det derfor beklageligt, at kommunen ikke i de påklagede afgørelser har taget konkret stilling til sagerne, og at det som følge heraf ikke af afgørelsen entydigt fremgår, hvilken retsvirkning pålægget har for den konkrete ejendom. Dette har skabt usikkerhed om retsstillingen hos grundejerne, der har modtaget Randers Kommunes afgørelse af 9. juli 2013.

Energiklagenævnet har overvejet, om nævnet skulle reparere på Randers Kommunes sagsbehandlingsfejl. Energiklagenævnet har imidlertid ikke fundet det forsvarligt og hensigtsmæssigt, at nævnet foretager sagsoplysningen og herefter som 1. instans tager stilling til sagerne. Energiklagenævnet har navnlig lagt vægt på, at klager og værket fortsat skal have mulighed for at få sagen prøvet ved to instanser, og at kommunen må foretage den fornødne sagsoplysning af, om ejendommen ikke kan kræves tilsluttet værket i medfør af bestemmelser i tilslutningsbekendtgørelsens § 15. Energiklagenævnet finder det derfor rettest, at Randers Kommune indhenter yderligere oplysninger i sagen og foretager vurderingerne efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1 og 2. Randers Kommune skal således som 1. instans indhente de nødvendige oplysninger og i den forbindelse om nødvendigt foretage partshøring af sagens parter (ejendommens ejer og værket). Randers Kommune skal herefter foretage en konkret vurdering af spørgsmålet om, hvorvidt klagerens ejendomme er fritaget fra tilslutnings- og forblivelsespligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1 og stk. 2. Randers Kommunes afgørelser herom vil kunne påklages til Energiklagenævnet, hvis betingelserne herfor er opfyldte.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 29 af 33

Energiklagenævnet ophæver på den baggrund Randers Kommunes afgørelse af 9. juli 2013 for så vidt angår pålæg om tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse og forblivelsespligt, og sagerne hjemvises til fornyet behandling med henblik på, at pålægget over for de enkelte ejendommens ejere præciseres, herunder at kommunen tager stilling til eventuel fritagelse for den enkelte ejendom efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15.

Henset til sagernes langvarige forløb ved kommunen og Energiklagenævnet henstiller nævnet, at kommunen afgør de hjemviste sager snarest muligt.

Ved Randers Kommunes fornyede behandling af sagerne, skal kommunen udforme afgørelserne om pålæg af tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse og forblivelsespligt individuelt og med en sådan tilstrækkelig tydelighed, at den enkelte grundejer tydeligt kan konstatere sin retsstilling i afgørelserne, og kommunen skal i agttage følgende retningslinjer:

Det fremgår af tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, at bygninger, der er indrettet med et vedvarende energianlæg, som kan dække mere end halvdelen af bygningens energiforbrug, ikke kan pålægges tilslutningspligt. Ejendommens ejer har i disse tilfælde et retskrav på fritagelse.

I henhold til bestemmelsens ordlyd vil der efter Energiklagenævnets opfattelse ikke kunne meddeles en tidsbegrænset eller betinget fritagelse.

Tilslutningsbekendtgørelsen er udstedt i medfør af bl.a. varmforsyningslovens §§ 11 og 12. Det fremgår af forarbejderne til varmforsyningslovens § 11

om pålæg af tilslutningspligt til ny bebyggelse, at bygninger, der planlægges til hovedsageligt at blive opvarmet med vedvarende energi ikke skal kunne pålægges tilslutningspligt, idet bestemmelsen ikke bør administreres, så den unødigt hindrer nyttiggørelsen af nye teknologier på opvarmningsområdet. Af forarbejderne til varmeforsyningslovens § 12 om eksisterende bebyggelse fremgår, at det kan komme på tale at undtage bygninger, der i væsentligt grad opvarmes med vedvarende energi. Varmeforsyningslovens forarbejder indeholder således ikke holdepunkter, der kan understøtte en fortolkning, hvorefter det skulle være muligt at gøre en fritagelse efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, tidsbegrænset eller betinget. En sådan fortolkning har heller ikke støtte i domstolspraksis eller administrativ praksis.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Energiklagenævnet finder på den baggrund, at en fritagelse efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, ikke kan gøres tidsbegrænset til det pågældende vedvarende energianlægs levetid.

Side 30 af 33

Ved udskiftningen af et vedvarende energianlæg, der oprindeligt har begrundet en fritagelse efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15, nr. 2, vil det imidlertid være muligt at pålægge den pågældende ejendom tilslutningspligt på dette tidspunkt, hvis tilslutningsbekendtgørelsens regler (herunder § 15) i øvrigt giver mulighed herfor, og procedurereglerne i tilslutningsbekendtgørelsen følges.

Energiklagenævnet henleder endvidere opmærksomheden på, at det af Energistyrelsens vejledning⁸ fra august 1998 til en tidligere tilslutningsbekendtgørelse fremgår, at det er Energistyrelsens opfattelse, at begrebet ”ny bebyggelse” blandt andet omfatter eksisterende bygninger, hvor der etableres et nyt selvstændigt opvarmningssystem i forbindelse med modernisering, anden ombygning eller udvidelse. Efter denne opfattelse vil udskiftningen af et vedvarende energianlæg, der oprindeligt har begrundet en fritagelse, muligvis kunne føre til, at en eksisterende bebyggelse, der oprindeligt ikke kunne tilsluttes værket, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 15, nr. 2, vil kunne kræves tilsluttet som ny bebyggelse.

Det er kommunalbestyrelsen, der som første instans vurderer og træffer afgørelse om, hvorvidt der i en aktuel situation kan og bør meddeles ejeren af en ejendom afgørelse om tilslutningspligt for en bestemt ny bebyggelse på en ejendom, hvor kommunalbestyrelsen tidligere har meddelt ejendommens ejer

⁸ Energistyrelsen har i august 1998 udgivet en vejledning til Energiministeriets bekendtgørelse nr. 196 af 22. marts 1991 om tilslutning m.v. til kollektive varmeforsyningsanlæg. Et antal af bestemmelserne i denne tidligere udgave af tilslutningsbekendtgørelsen er i hovedsagen videreført i senere tilslutningsbekendtgørelser. Vejledningen til tilslutningsbekendtgørelse nr. 196/1991 kan derfor anvendes som en vejledning til enslydende bestemmelser i den nugældende tilslutningsbekendtgørelse. Vejledningen er offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside: www.ens.dk.

påbud om tilslutningspligt for ny bebyggelse. Kommunalbestyrelsens afgørelse herom kan påklages af sagens parter til Energiklagenævnet, hvis betingelserne herfor i tilslutningsbekendtgørelsen i øvrigt er opfyldt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 21, stk. 1. Energiklagenævnet vil i forbindelse med en klagesag kunne tage stilling til, om der i en konkret situation foreligger ny bebyggelse. Energiklagenævnet bemærker i den forbindelse, at Energistyrelsens vejledning fra august 1998 på dette punkt er vejledende og ikke er bindende for nævnet, men er udtryk for Energistyrelsens retsopfattelse.

For så vidt angår Energistyrelsens vejledning af 16. januar 2012 om ændrede regler i tilslutningsbekendtgørelsen, som Randers Kommune har henvist til som støtte for sin retsopfattelse, bemærker Energiklagenævnet, at denne alene er udtryk for Energistyrelsens opfattelse og forståelsen af tilslutningsbekendtgørelsens regler. Energiklagenævnet er samtidig af den opfattelse, at bemærkningen i Energistyrelsens vejledning om, at fritagelse for bygninger indrettet med visse vedvarende energianlæg bortfalder, når anlægget skal udskiftes, ikke skal forstås således, der kan meddeles tidsbegrænsede/betingede fritagelser i medfør af tilslutningsbekendtgørelsens § 15, nr. 2, forstået på den måde, at en bygning, der er fritaget i medfør af § 15, nr. 2, i kraft af kommunens oprindelige pålæg automatisk vil være pålagt tilslutningspligt fra det tidspunkt, hvor det vedvarende energianlæg udskiftes. I medfør af ordlyden af tilslutningsbekendtgørelsens § 15, nr. 2, må bemærkningen i Energistyrelsens vejledning nærmere forstås således, at det ved udskiftningen af et vedvarende energianlæg, der oprindeligt har begrundet en fritagelse, vil være muligt at pålægge den pågældende ejendom tilslutningspligt, hvis tilslutningsbekendtgørelsens regler (herunder § 15) i øvrigt giver mulighed herfor, og procedurereglerne i tilslutningsbekendtgørelsen følges.

En retsstilling, hvor kommunalbestyrelsen kan tidsbegrænse fritagelse af en eksisterende bebyggelse fra tilslutningspligt til udløb af det vedvarende energianlægs levetid, må kræve en ændring af tilslutningsbekendtgørelsens § 15, nr. 2.⁹

Randers Kommune har således ikke den fornødne hjemmel til at tidsbegrænse fritagelse fra tilslutningspligt af klagernes eksisterende bebyggelser.

Sagsbehandlingstiden ved Energiklagenævnet

Sagsbehandlingstiden ved Energiklagenævnet har desværre været væsentlig længere end de målsætninger, som Energiklagenævnet har for lignende sager. Nævnet bestræber sig således på, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2014 ikke overstiger 7 måneder, og at kun et mindre antal verserende sager (5 procent) ved et årsskifte har en sagsbehandlingstid, der overstiger 7 måne-

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Side 31 af 33

⁹ Tilsvarende § 15, stk. 1, nr. 2, i den nugældende tilslutningsbekendtgørelse nr. 1184 af 14. december 2011 med senere ændringer.

der, samt at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2014 for sager, der afgøres af Energiklagenævnets formand ikke overstiger 6 måneder. Disse målsætninger har nævnet ikke kunne opfylde i de foreliggende sager. Energiklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid. Årsagen til den længere sagsbehandlingstid er navnlig, at Energiklagenævnet i efteråret 2013 modtog et stort antal nye sager samtidigt med, at der har været flere medarbejderskift i Energiklagenævnets sekretariat, der har givet nogle ujævne overdragelser af sagen, ligesom der i en periode har været færre medarbejdere end normalt. Dette har desværre haft betydning for sagsbehandlingstiden af sagen. Vores sagsgang er normalt tilrettelagt anderledes og hurtigere, end det er sket i denne sag.

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30

TML-EKN

Energiklagenævnets afgørelse

Energiklagenævnet stadfæster Randers Kommunes afgørelser af 9. juli 2013 om godkendelse af projektforslag for tilslutnings- og forblivelsespligt samt pålæg af tilslutningspligt for så vidt angår ny bebyggelse. Energiklagenævnet ophæver Randers Kommunes afgørelser af 9. juli 2013 for så vidt angår pålæg om tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse og forblivelsespligt, og sagerne hjemvises til fornyet behandling med henblik på, at pålægget over for de enkelte ejendommers ejere præciseres, herunder at kommunen tager stilling til eventuel fritagelse for den enkelte ejendom efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15.

Side 32 af 33

Afgørelsen er truffet i henhold til tilslutningsbekendtgørelsens § 22, stk. 1, jf. varmemforsyningslovens § 26, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af Energiklagenævnets formand efter punkt 1 i formandsbemyndigelsen af 30. november 2009 efter varmemforsyningsloven.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Afgørelsen offentliggøres i anonymiseret form på Energiklagenævnets hjemmeside.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter tilslutningsbekendtgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 22, stk. 5, jf. varmemforsyningslovens § 26, stk. 4.

Denne afgørelse meddeles også til Uggelhuse-Langkastrup Kraftvarmeværk a.m.b.a., der er part i sagen, og til Randers Kommune, der har truffet den påklagede afgørelse.

Med venlig hilsen

Poul K. Egan
Nævnshormand

I dennes fravær og efter bemyndigelse underskrevet af

Henrik Chieu
Sekretariatschef

26. juni 2014

J.nr. 1021-13-105-30
TML-EKN

Side 33 af 33